

Böjt 4. vasárnapja (Laetare)

► Ézs 54,7–10

Örök hűséget fogadó Isten

Az ünnep öröme

Böjti vándorlásunk felén túl talán elcsigázottan, éhesen érkezünk egy újabb hegycsúcsra, és ott rezignáltan verünk tábor. A tavaszi fáradtság, a vitaminhiány legyengíti immunrendszerünket. Lehet, hogy lelkünket a hétköznapi fénytelen monotonitása vagy benső küzdelmei tépázzák meg a nagyböjti időszak 26. napját betöltve?

„Az égboltról hiányzik egy sugár,
– felőlünk hiányzik valami.
A Földből hiányzik egy talpalatnyi föld,
– talpunk alól hiányzik valami.” (Váci Mihály)

Mert a fojtogató üresség közepette értetlenül kérdezi az ember: minek lehet ma igazán örülni? Tor-
kig vagyok mindennel, ami mű, ami álszent, ami
pusztít, ami gátol, ami pót, ami mulandó, mert
fokozza a bennem tátongó hiányt és a belső elé-
gedetlenséget.

„Mily szép, ha feltűnik a hegyeken az örömhírt
hozó lába! Békességet hirdet, örömhírt hoz, szaba-
dulást hirdet. Azt mondja Sionnak: Istened ural-
kodik!” (Ézs 52,7)

Ez a mi ünnepünk öröme. Megjelenik az
örömhírhozó lába, és a Szabadító győzelmét elő-
re meghirdeti. „Örüljete Jeruzsálemmel! Jöjjetek,
akik szeretitek, és szívből ujjongjatok! Akik gyá-

szoltok, leljetek vigaszra benne!” (Ézs 66,10) Reménységünk nem hiábavaló. A lelkünkben tátongó Isten alakú úrt betölti húsvét hajnalán az értünk életét adó Feltámadott.

A textus felé fordulva

A prófétai üzenet történeti háttere a babiloni fogság nemzeti tragédiája. Jeruzsálem romokban. A nép színe-java fogságban, távol az otthontól a nagy babiloni birodalomban. A nemzeti tragédia, Jeruzsálem pusztulása, a babiloni elnyomás láttán Isten népének gyötrő kérdése: Vajon elveszítette erejét Istenünk? Babilon istenei uralkodnak? Kicsúszott Isten kezéből az irányítás? Az ókori politeista világban általános volt a népek között az a szemléletmód, hogy amikor a népek háborúznak, isteneik háborúznak. Győzelem vagy vereség azon múlik, hogy kinek az istene az erősebb, hatékonyabb. Isten szövetséges népének alaphitvallása volt az, hogy nincs más Isten az Úron kívül: „*Halld meg, Izráel: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr!*” (5Móz 6,4) A zsidókat mégis megkísértette a pogány környezet gondolkodásmódja.

Meg kellett erősödniük abban, hogy nem veszítette erejét az Úr! Továbbra is ő az egyetlen igaz Isten. Ő az Úr Babilónia felett is! Ézsaiás könyvében a babiloni fogság prófétai értelmezése szólal meg. Mintha azt mondaná: van egy jó és egy rossz hírem. A jó hír: Isten nem vesztette el a kontrollt. A rossz hír: a pusztítást Isten engedte meg. Isten szolgáltatott ki minket, elhagyta Jeruzsálemet bűneink miatt. De továbbra is a mi Istenünk uralkodik. Hatalmában van helyreállítani minket. Visszatérhetünk hozzá, és várhatjuk őt és szabadítását. Letelik majd az ítélet ideje! Népét összegyűjti, hazavezeti, és áldott uralma alatt élhetnek a helyreállított országban. Ez az ígélet teljesedik be a hetvenéves babiloni fogság leteltével, amikor Círus, a Perzsa Birodalom uralkodója hazaengedi a fogságban lévőket azzal, hogy a király szövetségeseiként legyenek hűek Istenhez.

Az élet és a szeretet kibontakozása attól függ, hogy az ember mit válaszol az örömhírre. A textusunkat megelőző versek úgy mutatják be Izraelt, mint Jahve menyasszonyát. Keleten a férj volt a ház feje. A nő teljes mértékben férjéhez igazodott. Szinte tulajdoni viszony volt ez. Ez a hasonlat nyilvánvalóan az Isten és népe közötti bensőséges, kizárólagos kapcsolatra utal. A szövetségi viszony a férj és feleség között feltétlen hűséget követel. Az asszony, vagyis a nép alárendeli magát férjének, azaz az Istennek szentségben és igazságban. Az engedetlenség és a házasságtörés miatt egy időre meg kell tapasztalniuk Isten haragját. Bár Izrael engedetlen volt, és emiatt Isten elfordította tőle az arcát, de soha nem vált el tőle! Isten száműzött népének szégyene nem tart örökké, mert Isten szól hozzá. Jelenlétének tudatával erősíti őket. Ők pedig visszatérnek hozzá. Biztosítja őket arról, hogy hűsége irántuk rendületlen. Ígéretet tesz arra is, hogy többé nem haragszik rájuk, és nem dorgálja meg népét. Ez a prófécia már a történelem utolsó időszakára mutat előre, amikor Krisztus együtt uralkodik majd népével a föld nemzetein (Jel 20–22). Ez közvetlenül a gonosz végső megsemmisítése, valamint az új ég és az új föld megteremtése előtt valósul meg.

Teológiai összefüggések és aktualizálás

Ahogy kicsiben Jeruzsálem romba dőlt, úgy nagyban összetört a teremtett világ és az ember élete. Megjelent az Isten uralmával szembeni ellenállás. Összetört az Isten által alkotott jó. Isten uralmával szemben ellenállást fejt ki az emberi autonómia, öntörvényűség. A szeretet kibontakozását blokkolja az önzés. Az életet pusztítja a hatalm. Jeruzsálemet leigázta Babilon. Az emberiséget rabságban tartja az engedetlenség lelke, a szétdobáló (diabolosz), az ördög. Ennek tüneteit hordozza az összetört, deformálódott világ. Amikor úgy érezzük, hogy szinte minden ellenünk for-

dult, életünk a csőd felé halad, akkor megkísért a gondolat: Isten elhagyott minket.

A hívő keresztény ember élete is kerülhet körülményeinek nehézségei miatt válságba. Amikor úgy érzi, minden értelmetlen. Ilyenkor sötét gondolatainkban az is felvetődik bennünk, hogy bűneinkre nincs bocsánat. Nincs kiút életünk labirintusából. Ilyenkor azt élhetjük át, amiről a próféta beszél: Isten elfordította arcát tőlünk. Sikertelenség, anyagi vagy párkapcsolati válság, pénzügyi zavarok idején hajlamosak vagyunk Isten irántunk tanúsított szeretetét is kétségbe vonni. Ez a leggyötrőbb érzés.

Azt gondoljuk, hogy Isten törődése annyit tesz, hogy semmiben sem kell hiányt szenvednünk. Isten népe is így spekulálhatott a fogságban: „Nincs áldás rajtunk, ha évtizedek óta túrnunk kell a megalázó fogságot.” A legpróbásabb, ha imáinkra évekig nem kapunk választ. Megtapsztalható, hogy utólag értjük csak meg, hogy mi volt ezzel Isten célja. Amíg Isten egyet pillant, számunkra hosszú idő lehet. Világunk egyre inkább az erkölcsi fertő, visszaélések, agresszió irányába mozdul. A hatalom és a pénz arroganciája szembetűnő. A vérontás szívet tépő. Sokan kérdezzük: „Miért nézi el Isten a világ egyre szörnyűbb állapotát?”

Hogyan lehet ma Isten szeretete kapcsán meg erősíteni az embereket? Sajnos nem vesszük komolyan, hogy nem ő hagyott el minket, hanem mi engedtük el a kezét. A célt tévesztésnek, a bűnnek következményei vannak! Az ő hallgatása és haragja fel kellene rázzon bennünket! „*Amit én cselekszem, te azt most nem érted, de később majd megérted.*” (Jn 13,7) Büntetése nem megtorlás, hanem visszaterelés a helyes útra. Tettei felülmúlják értelmünket, de ő végül megcselekszi jó és tökéletes akaratát. Nagyon vigasztaló számunkra, ha ígéretébe kapaszkodunk: Isten örök hűséggel irgalmaz a benne bízónak. Ítélete, haragja ideig való, irgalma, hűsége azonban örökkévaló. Emberek elhagyhatnak, fájdalommal és veszteségekkel küzdve haladhatunk életutunkon, de az ő

szeretete irántunk múlhatatlan, és elsegít a célhoz Krisztus által.

A böjti vándor számára ez az örvendező reménység továbbsegítő erő. Nőé idejében megsokasodott a bűn. Az özönvíz elkerülhetetlen volt. De a világ újra a kísértőre hallgatott. Az ősevangéliumban jelenik meg az ígéret, amelyet Isten mond a bűneset után: eljön majd az asszony utóda, aki a kígyó, a szétdobáló fejére tapos, és helyreállítja Isten uralmát a földön (1Móz 3,15). A világ akár a feje tetejére is állhat, a hegyek megszűnhetnek, halmok meginoghatnak – Isten véghez viszi a tervét. A békesség szövetsége, azaz a megváltás által mindenki megbékül az Istennel, aki hisz a Fiúban. Ez az új szövetség örök időken át fennáll.

Igehirdetési vázlatkísérlet

Magadra hagytalak egy időre

Izrael engedetlensége, bálványimádása hűtlenség. Házasságtörésnek számít Isten és népe kapcsolatában. A szent Isten nem vállalhat közöséget a bűnnel.

Keresztény emberként hitünk és életünk zsinórmértéke a Tízparancsolat.

Elrejtettem arcomat előled

Isten nem tudja nézni népe, hitvese szemérmességét, elfordítja tekintetét róluk. A bűn következménye a babiloni fogság reménytelen évtizedei.

Éltünkben a nehézségek is lehetnek az Isten akarata elleni lázadásaink velejárói.

Összegyűjtelek – könyörülök

A zsidó nép hetven esztendő után visszatért hazájába, és az újjáépítés után még ötszáz évig élhetett ott.

Isten alaptermészetéhez tartozik, hogy irgalma végtelen, és ezért mindig újat kezd az emberrel.

Felemelő megtapsztalásunk, hogy földi életünk során mennyiszor nyújtja szabadító jobbát felénk. Haragja ideig való, könyörülete örökkévaló.

Nem dorgállak meg többé

Könnyebb idők jönnek? A nép élete egy darabig nyugvópontra kerül. Életünkben is vannak csendes, nyugodt, Isten akaratába belesimuló időszakok. Méltatlanul, érdemtelenül átölel Isten. De ez az ígéret már eszkatologikus távlatokat nyit.

Hűségem örök, békességem szövetsége nem inog meg

A történelem végén új ég és új föld lesz, amelyben igazság lakik. Isten hűsége örökkévaló népe iránt.

Az egyes ember örök sorsa, üdvössége az új szövetségben pecsételődött meg Jézus Krisztus passiója és feltámadása által. Isten múlhatatlan szeretete múlhatatlan öröm.

További javaslatok

Lekciók

Jn 6,1–15: Jézus az élet kenyere; Gal 4,21–31: Ígéret gyermekei vagyunk!

Énekek

EÉ 327; 323; 357

Imádság

Hálás vagyok, Uram, a múltamért, a jelenemért és a jövőmért. Mindenem tőled van. Köszönöm ajándékaidat és azt is, amiket nem adtál meg nekem. Hiszem, hogy te tudod a legjobban, mikor mire van szükségem. Légy áldott, hogy belső csendemben hallhatom hangodat és érezhetem feltétel nélküli, örökkévaló szeretetedet. Köszönöm, hogy láthatom szép világodat, hogy együtt alkothatok útítársaimmal, hogy dalolhatok, simogathatok, adhatok. Köszönöm a rozsdabar-na avart, a hótakarót, a kibomló rügyek tavaszát és a gyümölcsösliğeteket. Köszönöm a kinyitott és bezárt kapukat. Intésedet és bocsánatodat. Légy áldott a hátszélért és az ellenszélért! Hálás vagyok az emelkedőkért, pihenőkért és kapaszkodókért. Köszönöm a könnyes órákat és a szárnyaló reménységet. Köszönöm a mindenna-

pi csodáid. Légy áldott hűséged megtartó ere-jéért. Ámen.

Illusztráció

TÖRTÉNET

Két keresztény napi munkája közben beszélget egymás között:

– Nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő!

– Bizony, azt nem.

Hallgattak és nagyokat sóhajtoztak egy darabig, mire újra megszólalt az első:

– De azt tudjuk, hogy kit hoz a jövő!?

– Azt bizony tudjuk! – vágta rá boldog mosollyal a másik.

Egy közel-keleti fejedelem halálra ítélte egyik alattvalóját. Röviddel a kivégzése előtt, amelyen a fejedelem is jelen volt, megkérdezték a szerencsétlen embert, hogy van-e még valami kívánsága. Az egyetlen, amit még kívánt, az egy pohár víz volt, amit át is adtak neki. Annyira fel volt azonban indulva, hogy remegő kezeivel alig tudta a poharat megtartani. A fejedelem így biztatta: „Légy nyugodt, amíg ezt a pohár vizet ki nem ittrad, addig életed biztonságban van.” Az elítélt szaván fogta a fejedelmet, és a vizet a földre öntötte, úgy, hogy azt senki többé a pohárba összegyűjteni nem tudta. Életét így mentette meg. Szaván foghatjuk-e a mi hűséges Istenünket?

Felhasznált irodalom

SZAKÁCS Tamás: *Igefalat*. [https://igefalat.lutheran.hu/OSZ/3/Nagy proféták/Dorgálásmentes hűség - Laetare \(Böjt 4.\).doc](https://igefalat.lutheran.hu/OSZ/3/Nagy%20prof%C3%A9t%C3%A1k/Dorg%C3%A1l%C3%A1smentes%20h%C3%BCs%C3%A9g%20-%20Laetare%20(B%C3%B6jt%204.)%20.doc); Hűtlen ember hűséges Istene - Laetare (Böjt 4.).doc; Megszűnnek és meginognak, de nem szűnik és nem inog - Szentháromság ü. u. 12.doc.

Biblica theologia. <https://biblicatheologia.com/2015/07/14/ezsaias-54-resz/>.

A Biblia tanítása. <https://bibliatanitas.org/33-a-kivaltott-nep-dicsosege-ezs-541-17>.

■ BAKAY BEATRIX